

# BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.  
 Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések  
 és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Zemberger Ármán.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre  
 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.  
 Hirdetések jutányosan számíttatnak.

## A bukásában is diadalmas szabadelvűpárt.

A magyar parlamentarizmus történetírói jól teszik, ha hosszabb időt szentelnek a politika mai, domináló eseményeinek megfigyelésére, ha a politikai kritika és a történelmi objektivitás tudományos eszközeivel boncolgatják a mai események lélektanát.

Ez a kor a parlamentarizmus átalakulásának, reformálásának kora. Folytatása annak a gigászi munkának, amely a múlt század liberáliszmusa a rendiség romjain fölépítette a modern parlamentarizmus palotáját. Tagadhatatlan, hogy — mivel a politikai életben a fejlődés törvényszerűsége épp úgy érvényesül, mint máshol — e palota építésénél sokat felhasználtak a régi kövekből, a régi rendiség törmelékeiből. Egyes részeket pedig a rendiség stílusában építettek fel. Nehéz levetni a századok óta megőrzött, átöröklött szokásokat. Nehéz szakítani a multtal; épp azért egyáltalában nincs azon csodálni való, hogy a múlt század liberáliszmusának korszakalkotó produktuma; a parlamentarizmus nem tagadhatta le egy és más tekintetben a rendiséggel való egyenes rokonságát. Nem tagadhatta le különösen a magyar parlamentarizmus.

A rendiségnek legveszélyesebb, legfeszélyesebb hagyománya az a babonásan tisztelt konzervativizmus volt, amely kifejlődött a házszabályok körül. Kimondták: a házszabály szent és sérthetetlen. Aki hozzányúl, aki megváltoztatni akarja: hazaáruló. A házszabály — alkotmánybiztosíték; épp olyan parlamentáris jog, mint például az unjonok megszavazásának vagy megtagadásának joga. Több mint harmincöt évig tisztelték, félték, tömjéneztek így a magyar parlamentben a házszabályokat. Mint valami faragott bálványkép állott a házszabály az elnök asztala mögött és előtte leborult félve, tisztelettel a parlament minden partja.

Arra csak nagyon későn kezdtek gondolni az emberek, hogy ez a házszabály bálványimádás, ez a konzervativizmus ellenkezik a népképviselőlével, sőt határozottan sérti, lábbal tiporja. Arra csak nagyon későn gondoltak az emberek, hogy a népképviselőnek kardinális programja a nemzet többségének domináló szerepe, irányító akarata, amely nevétségessé, guny tárgyává válik abban a pillanatban, amikor egy kisebbég a házszabályoknak tetszés szerint

való alkalmazásával leküzdhetetlen akadályokat vet a többség működése elé. Pedig erre a gondolatra régés-régen rájöhettek volna a magyar parlament vezető emberei és ha mégse jöttek rá — az csak azzal magyarázható, hogy a rendiség gondolatvilága lenyűgözte az embereket, hogy nem fejlődött ki a népképviselő lényegének igazi értelmezése és nem hatotta át az embereket, írókat, politikusokat, államférfiakat az igazság, hogy a nemzet bizalmának letéteményese: a többség a maga akaratának feltétlenül érvényt szerezhet.

Csodálatos, hogy mikor ezeket az igazságokat Tisza István gróf legelőször hangoztatta a parlamentben, — a tiltakozásnak milyen hangversenye hangzott feleje. A hazaárulás vádjának paritáryaköveit zudították feleje és megkövezték, mert a házszabályrevízió megvalósításával a parlamentarizmust mélyíteni, tökéletesíteni akarta. Nem akarunk ismét történelmi események elmondására visszatérni. Hisz ama végzetes és viharos napok történetét mindenki ismeri, mindenki jól tudja, hogy az akkori ellenék, — a mai házszabályrevíziót követelő és teremtő többség — milyen elkéseredett küzdelmet indított meg Tisza István gróf reformmozgalma ellen. Mi csak egy történelmi tényt akarunk megörökíteni. Hogy ugyanis a magyar parlamentarizmus működésének jövőendő irányát Tisza István gróf jelölte ki; e működés tervrajzát ő készítette el és — akarva, nem akarva — a magyar politikai élet kénytelen azokat a tervrajzokat elfogadni, megvalósítani, amelyeket a messze pillantó politikai zsenialitás készített el.

Ha valaki egy kis időt szentel a nagy kérdés tanulmányozására és előveszi azokat a hatalmas beszédeket, amelyeket Tisza István gróf akkor tartott, amikor nyíltan és férfiasan bejelentette a parlament előtt, hogy a házszabályrevízióra a lehető legnagyobb és legegésőbb szükség van — e beszédekből akárki is meggyőződést szerezhet arról, hogy a koalíció vezérférfiai, számottevő politikusai egyszerűen lemosólják Tisza István gróf terveit és a nagy hazamentésnél úgy szerepelnek, mintha e gondolatok, e tervek az ő »hazafias« politikai intencióikból születnének meg. Egyszóval: az egész politikai élet visszatért Tisza István gróthoz. Tanuságul idézni fogunk Tisza

István gróf beszédeiből. Mikor legelőször jelentette be a képviselőház ülésén a házszabályrevízió gondolatát — Kossuth Ferenc interpellációjára válaszolva, így szólt Tisza István gróf:

»Tisztelt Képviselőház! Engedjenek nekem, de aki a parlamentnek feladatát, misszióját, funkcióját igazán komolyan és helyesen itéli meg, az nem ma és nem tegnap, nem is a közelmúlt nagy küzdelmei alatt, de évek során át kellett, hogy arra a meggyőződésre jusson, hogy a magyar képviselőház szabályai sok tekintetben kiegészítésre, reformra, tökéletessé szorulnak. Nem momentán taktikai szükség, nem egyik, vagy másik pártnak, még kevésbé a kormánynak érdeke, de elsőrendű nemzeti közérdek az, (Egy hang a szélsőbalon: Bács parancsolja!) hogy a magyar parlament házszabályai akként módosítsanak, hogy azok a Ház méltóságának, tisztességének és a tanácskozáskor rendjének is biztosítására szolgáljanak.

Negatív tekintetben jelzem álláspontomat annyiban, hogy abban a szerves házszabály-reformban a törvényjavaslatok érdemleges tárgyalására vonatkozóan a vita korlátozását, vagyis a *klórtirt nem tartom szükségesnek*. Pozitív irányban pedig jelzem álláspontomat abban, hogy a szükségesnek tartom, hogy kiegészítsük a házszabályoknak azon számos, de mindig hézagos diszpozícióit, melyek az ugynevezett technikai obstrukció ellen irányulnak, továbbá, hogy megfelelőleg kiegészítsük a tanácskozáskor rendjének és méltóságának megővására szolgáló intézkedéseket.

Majd később, pár nap múlva az akkori miuizsterelnök így fejtegette az ellenék zugó lárámája közben a házszabályrevízió szükségét:

»Egész röviden jegyzem meg, hogy Günther Antal az angol történelemből tartott rapszodikus előadásában annyira távol maradt a tényektől, annyira teljesen önkényes, dőlábos világtátságban mozogott, hogy valóban egy felőrára kellene a Ház türelmét igénybe vennem, ha a tényeket helyreállítani és az angol történelem azon szakaszát helyesen előadásban ismertetni kívánám. És azt hiszem, hogy a Háznak ideje csakugyan nem erre való.

Ezért csak egész röviden konstátálom azt, hogy az angol parlament története 1881-től a legutolsó időkig egész fokozatos láncolatát mutatja fel a házszabályok szigorításának. Mert hisz, amit azon jelenségek felmerültek, hogy voltak a parlamentnek tagjai, akiket erkölcsi szempontok, az önfegyelmzés nem tartott vissza attól, hogy a házszabályokkal vissza ne éljenek; mindmegannyszor kénytelenek voltak a felmerült visszaélésekkel szemben esetről-esetre szigorítani a házszabályokat. Ez történt az irrekkel szemben, ez történt a szövetkezett liberálisok és irek által a konzervatívokkal szemben és ez az akció még talán ma sincs befejezve, bár nagyban és egészben célját elérte, mert biztosította ismét az angol parlament munkaképességét... Citálta t. képviselőtársam a Protection of Person and Property Bill, mely az Irlandban megíradott

személy és vagyonbiztonság védelmére hozott. Mert, hisz már akkor a baj akut volt és rendkívüli, amit az angol mondja: coercitona kényszerítő rendszabályokra volt Írlandban szükség a visszaélések megfékezésére. A szigorú házszabályok megmaradtak, sőt szigorítottak, de Írlandban a nyugalom és a béke mégis helyreállt. Higye meg nekem t. képviselőúrnak, hogy Angliában nem is szokás az, hogy valaki azt mondja, hogy barátja egy eszmenék, hogy meg akarja csinálni, de azután a junktimoknak olyan sorozatát állítja fel, amelyek következtében a gyakorlati megoldás azután sem az egyik, sem a másikra nem lehetséges. Angliában komolyan szoktak valamit akarni, vagy nem akarni.

Végül ide íktatjuk azokat az emlékeztetéseket, amelyekkel Tisza István gróf szinte glorifikálta az új reformot.

»Az egész vihar, amelynek látszatát felkelteni igyekeznek, ez az egész vihar a szólesszabadság megvédelmézésére irányul, már pedig ismételtel kijelentjük, hogy a nagy vitáknak, a nagy, hosszas parlamenti küzdelmeknek lehetőségét bármint újítást, bármint reformot tartalmazó törvényjavaslatokkal szemben korlátot nem kívánunk. Amint, hogy bármint ismétlésekbe kívánunk becsúszni, csak röviden fixizorok, hogy miről van szó: a technikai obstrukció lehetetlenné tételéről van szó, van a Ház rendjének, méltóságának, tisztességének megvédelméről. Mert hiszen miben rejlik a nemzet és a parlament ereje? Mi másban, mint abban az erkölcsi tartalomban, amelyvel a parlamenti élet rendelkezik? Miben másban, mint abban a tiszteletben, abban a ragaszkodásban, abban a kegyeletben, amelyvel az egész nemzet pártkülönbség nélkül viseltetik a maga parlamentje iránt. És ki méri a leghelyrehozhatatlanabb, sőt legvégtetesebb csapást a nemzetre, mint az, aki permanenssé tesz oly jelenségeket, amelyek valóban az undor érzését keltik fel a nemzet jobb elemeiben, amelyek csakugyan az elhidegtülnek, a közönytnek jégtábláit zudítják a magyar parlamentáriszusra.»

Akkor, amikor e szavak elhangzottak, — vésztes láрма, tomboló zaj fogadta azokat. Ki gondolta volna, hogy ugyanazon zajongó párt később, az idők múlásával akceptálni fogja e szavak igazságát. A csoda megtörtént. A politika

visszatért Tisza István grófhhoz, azokon a csapásokon halad, amelyeket az ő politikai messzelátása vágott a jövődők ködébe. Ugyanazon tónus, ugyanazon alapgondolat vonul végig a házszabály-reviziót indokló, magyarázó, sürgető beszédekben, mint Tisza István gróf beszédeiben. A két terv — részleteiben — különbözhet egymástól, abban azonban összeszik, hogy a technikai obstrukción mindörökké lehetetlenné teszi. Sőt a mai házszabály-reviziót abban a pontjában: »hogy az elnök jogosult, ha azt tapasztalja, hogy a házszabályok 215. szakaszának a), b) és c) pontjaiban körülírt felszólalási jog a képviselők részéről csakis a tárgyalás menetének megakasztása céljából vétetik igénybe, — a sürgősnek minősített tárgyalás tartama alatt a Házat kérni olyan meghatalmazásra, hogy csak abban az esetben adja meg a szót, ha a felszólalás szükségét a maga részéről indokoltnak látja» — ebben a pontjában még a Tisza István gróf revíziójánál is szigorúbb.

A sokat rágalmozott »régii szellem« így vezeti át a nagy parlamenti reform akadályain a magyar nemzetet.

Spektor.

## Baja város és az adóreform.

Meghívó érkezett kedden Baja város törvényhatóságához, mely a polgármestert és az országgyűlési képviselőt anélkül szólítja az adóreformmal szemben való állásfoglalás tárgyában.

Az érdekes anékt előzményei ezek:

A pécsi polgármesteri kongresszus alkalmából Szavcsina Géza, Kolozsvár polgármestere vetette föl azt az eszmét: jó lenne, ha a vidéki városok olyan kérdésekben, melyek az összes törvényhatósági városokat érintik és rendezen

olyan dolgokról van szó, melyek ártalmasak a vidéki városok háztartására, együttesen járnának el Budapest székesfővárossal. A kolozsvári polgármester kijelentette azt is, hogy indítványának megtevése előtt ezen tárgyban már eszmészerűt folytatott Budapest polgármestereivel, Bárcy István dr.-ral, aki kijelentette, készséggel látván a törvényhatósági joggal felruházott városokkal, melyekkel igen sok érintkezési pontja van a fővárosnak is.

És ime ma ott tartunk, hogy a tervezett adóreform, mely a törvényhatósági joggal felruházott városokat és a fővárost még a pótdoktívetés eddigi módjától is megfosztja, arra birta Bárcy István, hogy sürgősen szétküldje a meghívót a városi törvényhatóságokhoz, melyek Budapest polgármesterének elnöklésével már a legközelebbi időben tanácskozássra gyűlnek egybe azért, mint lehetne ezen újabb veszedelmet a városoktól elhárítani.

A meghívás megérkezett már a bajai polgármesterhez is, akinek távollétében Erdélyi Gyula h. polgármester igen természetesen részt is vesz a nagyfontosságú tanácskozáson.

Budapest törvényhatósága a tervezett adóreformok tárgyában e hó 20-án, hétfőn délután rendkívüli közgyűlést tartott, melyen éles bírálat tárgyává tették a tervezett adóreform igen sok intézkedését. Bárcy István polgármester szerint vitán felül van, hogy az adóreformvasalat *agyalgásoknak* látszik és eredményesnek látna, ha a városok együttesen fejtenék ki akciót. Egyébként ő és a tanács ebben a kérdésben nem akar politikát látni; nem úgy fogja fel a dolgot, hogy ez az akció a kormány ellen irányulna. Ez azonban nem nem zárja ki azt, hogy a polgárság valódi, jogos érdekeit igyekezzünk megvédelmezni. A következő indítványt teszi: A főváros közönsége hívja meg közös értekezletre 1. a törvényhatósági joggal bíró városokat, 2. azok országgyűlési képviselőit, 3 a kereskedelmi és iparkamarákat s mindazokat, kik eziránt érdeklődnek, avégből, hogy tisztán láthassuk, milyen kihatása lenne az egyenes adók tervezett reformjának, egyfelől a városok háztartására, másfelől a városi adózott polgárságra.

Ebből az értekezletből kellene felterjesztet tenni az összes városoknak a kormányhoz s feliratot intézni az országgyűléshez és kérni azokat a módosításokat, amelyeket a városok és városi polgárság érdekében szükségesnek tartunk.

A közgyűlésen a polgármester ismételtel

## TÁRCA.

### L'Étrangère.

— A »Bajai Hírlap« eredeti tárcaja. —

Irtá: Kanizsal Ferenc.

A bikányaku író felesége, bár erőszakos elhatározást erőszakolt magára, egyelőre nem mert tovább menni, csak a küszöbög. Ott megállt. A válságos csöndben hallotta a saját szive zakatolását, az órainga cinikus ketyegését és még hosszabb időközben rémes hördüléseket. Ah, a láthatatlan vendég megérkezett...

Most szétlebbenti egy kissé a függőnyt. A félhomályban kifehérlő párnákon szemközt látszik egy hátraszegett, halovány arc. A szája egészen kítáva, úgy, hogy a fogak igen hosszúaknak, valóságos vampir-fogaknak látszanak. Két fekete szem riadtan forog, vízióktól menekülve víziók vonzásába. És az ujjait, mint hegyes karmokat, belemélyesíti a füledt és orvosságsgazu levegőbe.

— Monsieur, ez már az agónia, ugyebár? Ez orvos lábujjhegyen közelít a grófnőhöz és suttogva adja meg a választ:

— Csendesesen... Minden szót megért.

A függöny összehull és a tátottszájú, hörgő álarc makogva szólal:

— A feleségem...

— Igen uram, érdeklődött az ön állapota

iránt. Megnyugtattam. Csak még egy kis türelem és jóra fordul minden.

A két szem excentrikus forgása megállt és végső erőszítással meredt az orvosra.

— Azt hiszi? Hát akkor... akkor... miért kérdezte... ő kérdezte... hogy agonizálok... Mondja, uram, én meghalok, még ma meghalok... agónia! agónia!

— Ne igazassa magát. Egy kis láz. Képzelműs.

És az orvos szomorúan, tanácstalannal nézte az utrakészülőt. A facies hypokratika nem ejt tévedésbe. És talán jobb is így... okvetlenül jobb. Odaült mellé, és elgondolkozott sok mindenfélén; fájdalommal látta, hogy ez az emer azokból való, akik szörnyű nehezen halnak meg. Pedig nincs segítség.

A sápadt lánván, mely a száj két oldalán berögzült fájdalmas két ránc által felismerhetővé tett, a következő tíz percben könnyek szivárogtak alá. Aztán a hörgés elmúlt, de a léleketvitálé ijesztoően meggyorsult. Pír tilt ki a fekete füstökkel árnyalt, verejtékes halántékra, és a nagy intellektus még egyszer észlelő akart, még egyszer parancsolni akart. A szelve, fogyatékosan bár, de a kinokon győzve ellentmondtak az álmoságnak, a fülekbe dögő és lüktető zsidbádt zuhogásnak, a szemek előtt karikázó fénykorongoknak és még egyszer uralták a szarnoki intellektust, ugyanazt, mely évtizedeken keresztül mostohán bánt velük, csak kávéval és kenyérral táplálva őket.

A szelvek, mielőtt zsidbádné és bomlani

kezdték volna, megrángatództak az égő agytól kapott parancsra. Honoré de Balzac beszélni kívánt és az ajkak előbb mozogtak, majd szókat is közölték, sőt végből mondatokat.

— Az ismeretlen... az ismeretlen... a képal, a költői ismeretlen... Már megösmertem. Útal engem. Utálja a betegét... Pedig ő miatta nélkülöztem, ő miatta koplaltam, fáztam és... irtam... Mindig irtam és milyen nehezen irtam...

— Adja ide a kezét orvos barátom. Gyógyítsom meg. Gyógyítsom, tegyen csudát! Nem irtam semmit. Most akarok megírni valamit... Mindent tudok és meg akarom írni... Tíz és tíz éven keresztül hittem az ő szerelmében... Nem akarok meghalni! Segítség! Segítség!

— Mennyi keresz! Vigyék el ezeket a kereszteteket... Gyujtsatok meg a lámpást... Látni akarok... A feleségemet akarom látni... És miért halljak meg? Hogy megcsaljon? Engem, aki a nőt ismerem. Ön, orvos ur, csak a testüket boncolta, de én boncoltam a lelküket is és nem birtam megundorodni a büztől... Milyen büdös van! Nyissatok ki az ablakokat...

— Estére nyulat akarok enni. A nyul fejét is föl kell tálni és mondják meg Julietténak, — hol van Juliette? — hogy a nyul fejére piros sapkát akarok. — Ugy sokkal jobb... sapkával... Hol van a sapkám? A köpenyem? Az íróasztalom! Mit mondtam előbb a nyulakról? Félek, hogy félrebeszéltek. Na... na.

felszólalt még, többek között arra is utalva, hogy több olyan kormányhatósági intézkedés történt a városok rovására, melyek ellen azok összetartva sikeresen védekezhetnek volna, mert elvgre a városi képviselők, kik szótvetenhatan vannak a képviselőházban, ha erre őket fel-  
szólítják, nem járultak volna soha olyan törvényalkotásához, mely a városokat károsítja.

Budapest közgyűlése elfogadta a polgármester fentebbi előterjesztését és most szétmennek a meghívók, melyeknek az összes meghívottak eleget fognak tenni, mivel itt már csakugyan a legvitásabb városi érdekek fognak kockán. Igaz ugyan, hogy Wekerle Sándor mint pénzügyminiszter kijelentette a minap, hogy a városok részére rövidesen nagyobb segílyt fog kiutalni, de erre azoknak — csekély kivétellel — a pótdó-jövedelmeken felül van égetően szükségük.

## H I R E K.

— **Emelkedik a bajai vasuti forgalom.** A vasuti állomás teherárú forgalma a legutóbbi években legalább is kétszeresére emelkedett. Hogy ez tényleg így van, azt a legjobban bizonyítja a vasuton érkezett árúk után szedett köveztí vámdíjak. Annakelölte soha, egy hónapban sem emelkedett a városnak ez a jövedelme 400 koronán felül, most pedig mindig ennek a kétszeresét érjük el. December hóban ezen a címre 900 korona folyt be a város pénztárába.

— **Vádirat a bank milliós bűnpörében.** Aczél Imre kir. alügyész, kit azóta Budapestre helyeztek át, szabadkai működésének utolsó tényét, a bank milliós pörének vádiratát szerdán nyújtotta át Costán Miklós központi vizsgálóbíróknak. A vádirat 45 oldalra terjed és mintegy 65 tanút és 8 szakértőt indítványoz megidézni a bűnpör főtárgyalására. A kir. ügyész család és okirathamisítás büntette miatt emel vádat. A védők, dr. Vaisz Sándor és dr. Fischer Jakó a vádirat ellen természetesen kifogásokkal élnek.

— **Közgyűlés a Casinóban.** A bajai Casinó múlt vasárnap tartotta évi rendes tisztújító közgyűlést. Az egész régi tisztikar, elnök Bodrogi Gyula elnökkel, megválasztották újból egyhangulag. Az elhunyt Ledniczky Ipoly választmányi tag helyett Dr. Werner Adolf gimn. igazgatóval töltötték be.

Engem becsapni nem lehet, én nem vagyok gyerek. Ez több, mint láz.

— Becsületeszóra, orvos barátom, ugy-e, én most meghalok. Na, mondja meg. Ki vele. Férfiak vagyunk, ne hazudjunk. Ha az egyik nő és a másik férfi: az egyik biztosan hazudik. De mink? Melyikünk a nő? Mindketten férfiak vagyunk. Igazságot szóljunk. Csak igazságot. Eleget beszéltünk eddig. Éppen eleget.

— Hogy a feleségem nem jön be? Azal nem vigasztal. Azért nem jön be, mert fél. Ha szeretne, nem félne, hanem megcsókolja. Adjatok egy tükröt! Azt hiszem, csuf lehetek.

... Az augusztusi est beállott. És mire a csillagok mind főtárgyogtak, a nagy őr már makogni sem tudott. Az álla egészen leesett, fogai még hosszabbak lettek, a szemei irtóztatosan kerestek valamit és egyre lassúbb horgése jelezte, hogy a tüdő minginkább eltelik a gyilkos szénsavval, mely utóvégre... talán hajnalra, szép rózsaszín hajnalra — megállítja a szívet és ezután rendben lesz minden, de minden.

Már nem törődtek vele. Az orvos a másik szobába ment aludni és két inas diskurált közömbösen. Az asztalra volt készítve egy se-lyemkendő, hogy a kellő pillanatban felkössék az állát. A haldokló nagyon egyedül marad... egyedül marad! mert az emberek irtóznak a haláltól és unják a haldoklást.

— Baptiste — kezdte az egyik inas — a grófnőtől mégsem szép, hogy éppen ilyenkor bujálkodik.

— **Nőegyleti bál.** Jóval kevesebben mint az elmúlt években — alig 50 ember — jelent meg az irt. nőegylet ezidai bál estélyén, mely mult szombaton ment végbe a Nemzeti Szálló termeiben. A részvétlenség oka talán abban keresendő, hogy a kizárólag bál estélyek kora letűnőben van és hacsak lokális nagyságokból toborozott díltetés gárda névsora nem díszelge a meghívókra, fiasco fenyeget — legalább is a bál méreteit illetőleg. Erkölcsei és anyagi tekintetben azonban vívón maradt ezuttal is a nőegylet estélye. És ez az a momentum, mely a kisszámú közönség dacára sem csorbítja a jétékony nőegylet bál estélyének sikerét. Táncolni nem kell okvetlenül, de annak a nemes célnak az oltárán áldozni, amelyet az irt. nőegylet emelt ebben a városban, emberbaráti kötelesség — E kicsi morálprekáció után pedig megállapítjuk, hogy a nőegyleti estélynek kicsi, de elite publikuma pompásan mulatott és táncolt a bálon — a késő reggeli órákig. Loschitz Juliska, Reich Erzsike, Schlesinger Ilonka, Schlesier Olga és Weidinger Irén voltak ott irt. leányaink sorából és pár szép asszony.

— **Közönségnyelvítés.** Latinovits János ügyvéd ur a 48/49. agasztján hónapoké részére a f. 1908. évre is 10 koronát adományozott, mely szives adományáért hálás köszönetét nyilváníja a segélybizottság.

— **A bajai zálogház és a kamatláb.** A városi zálogháznak mintegy 40.000 koronáj menő folyó számlája van a Bajai Takarékpénztárnál. Ez a kölcsön mindmég 6 százalékos kamattal bocsátotta a városi zálogháznak rendelkezésére. Most arról értesítette a Takarékpénztár a várost, hogy a zálogháznak ezután csak 7 százalékos kamattal hajlandó kölcsönt nyújtani. A város azonban ezt nem adja meg, mert a városi zálogház nemcsak hogy nem jövedelmez semmit, de a saját kiadásait is alig fedezi. A városi tanács ennélfogva összekötetésbe lép más pénzintézetekkel is s annál veszi a kölcsönt igénybe, amely 6 százaléknál többet nem kér. Egyik helyi intézet, irt. szerint, már hajlandó is nyilatkozott erre.

— **Próbaszónoklat.** Dr. Adler Vilmos hatvani főrrabbit, az ékezzsalásról ismert bajai földinket az óbudai irt. hitközség próbaszónoklatra hívta meg. A nagytudású fiatal pap ma, szombaton tartja meg szónoki beszédét.

— Mit értesz te ahhoz — felelte az, akit Baptistenek szólítottak — a szerelem igazi fűszere a halál. Koporsó mellett ölekezni jübé... a grófnő érti, ő valóságos művésze a szerelemnek... de nézd csak. — Sir! Miért sir?

— Ej, mit tudja ő, nincs már eszénél.

Aztán a komornyikok is elaludtak. Honoré de Balzac szörnyű egyedülvalóságában tudta, hogy neki már vége. Csak kiáltani bírta! Csak szólni bírta! Olyat mondandó, hogy az emberek szíve megdermedne. Folynak, folynak a könnyei, és azt hiszik róla, a kutyák, hogy már nincs eszénél.

Reggel jelentették a grófnőnek, hogy már özvegy. Honoré de Balzac csendben kiadta lelkét.

Most már emelt fejvel és bátran lépett a szobába.

Az ágy el volt huzva a fal mellől és ott állt a szoba közepén. Fehér lepel takarta a halotat. A fej táján kidomborult a takaró és féltelmes szögletben jelezte a kihült homlokot.

Hanska grófnő zokogva siránkozott a háborzongató látványon. Egyik szobából a másikba menekült, de hullaszagot érzett mindenfelé.

Harmadnap azonban ismét megcsalta az urát, akinek eközben javában rothadt az agyveleje. Az agyvelővel együtt rothadtak azok a képzetek, amelyek a világ legnagyobb csalódását tüzes vassal iktatták be a haldokló lángész öntudatába.

— **Esküvő.** Wiener Hedviget, Wiener Samu bácsalmási ügyvéd leányát febr. 9-én vezeti otárhöz dr. Márkus Miksa.

— **Áthelyezett telekkönyvvezető.** Az igazságügyminiszter Engelmann Frigyes bácsalmási járásbírósigai telekkönyvvezetőt a gyónki járásbírósigához helyezte át.

— **A bajai 48/49. honvédség-élőbizottság** köszönetét nyilváníta Reiner Sándor urnak, a Nemzeti Szálló főpincéreké és Rózsa Desző a Kollár-nyomda művezetőjének azon szives adományukért, hogy elaggott honvédek részére 1—1 nagy doboz szivarveget adományozni szívesek voltak.

— **Több tárgy nem lévén...** Mulatságos esetről értesít — egy vidéki levelezőnk. Egyik közeli községben egy képviselőtestületi tag összevesztett a községi tanítóval és fölindulásában az asztalon levő tintatartót, levélnyomót stb. a tanító fejéhez vágta. A képviselőtestület elhatározta, hogy ezt a jegyzőkönyvben is meg kell írni. A jegyző meg is írta a következőképpen: „E képviselőtestületi tag a gyűlésen összevesztett X. Y. képviselőtestületi taggal és minden tárgyat a fejéhez vágott. Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.”

— **Lopás a gázgyárban.** A gázgyár igazgatója már hosszabb ideje észlelte, hogy a gyár koksz- és szénraktárát állandóan dezsmálják. Hosszabb nyomozás után végre megtalálták a tolvajokat, a gármű alkalmazva volt Drágyi Márton és sógora Dolli Mihály napzsámok személyében. Az egyik éjszaka, a másik nappal teljesített szolgálatot. Az éjjeli szolgálat minden éjszaka megtöltött 2 zsákot kockszal és kettőt szénrel és kitette a gyár ablakához. Hajnalban pontosan megjelentek a napzsámok feleségei és elvitték a szentet. Ezt úték már hónapok óta. Most, amikor rájöttek a lopásra és az igazgató jelentést tett az esetről a rendőrségnek, kiderült, hogy ugy a napzsámok, mint azok feleségei többszörösen büntetett rovtomultak és öörke ki vannak túlva a városból. A rendőrség letartóztatta a két érdek házaspárt és beszállította a bíróság fogházába.

— **Nincs többé részletfizetés.** A pénzügyminiszter legutóbb kimondotta, hogy az adószámlés ügyletek után fizetendő százalékos illetékeknek részletekben való fizetését megengedni többé nem fogja.

— **Ne menj férjhez!** Sokat mulatnak most egyik Bajához közeli községben egy fiatal kereskedő esetén, akinek az esküvője vasárnap délutánra volt kitűzve. Természetesen, hogy a fiatal vőlegény szombaton éjjel nagyon keveset aludt izgatottságában. A gyorsvonat reggel 7 óra 30 perckor indul el Budapestről, de a túrelmetlen vőlegény már 5 órakor talpon volt, nehogy kelésse a vonatot. Már 5 órakor lázasan öltözködött, csomagolt, rendezkedett, intézkedett. A vonat csak fél 8 órakor indult s a szerencsétlen ember, hogy, hogy nem, csakugyan akkor futott ki a peronra, amikor a vonat már elrobogott. Rettenetes pillanat volt. A fővárosi vőlegény, mint a sóbálvány, meredt az ellebegző füstgomoly után s az arcán az örület járhalma vonaglott. Vagy két percig állott ott megmeredve és nem tudta, mit csináljon. Amikor kissé magához tért, mint a bolond, rohant a táviróházba s ott izgatottan a következő táviratot küldte túrelmetlenkedő menyasszonyának:

— Ne menj férjhez, mig nem jövök!

— **Öngyilkos főszoalábíró.** A bácsalmási járásnak nemrég megválasztott új főbírája, Horváth Desző, a héten föbelötte magát Temesvárott, ahova rokoni látogatásának ürügye alatt utazott. Az alig 36 életendő főszoalábíró tragikus halála, mely fiatal özvegyet és két árva döntött gyászba, a bácsalmási járásban, hol Horváth Desző kiváló népszerűségben állott, általános részvétet keltett. Az öngyilkosság okát sokan zálát anyagi viszonyokban keresték, holott ma már kétségtelen, hogy a főszoalábíró teljesen adósságmentes volt. Pillanatnyi elmezavarban követhette el Horváth Desző borzalmas tettet, amiről az is tanuskodik, hogy az öngyilkosság napján meglehetősen zavaros telefonbeszélgetést folytatott sógorával, Vigh Aladár szabadkai bír. végrehajtóval. Temetésé Temesvárt ment végbe, Bácsvármegye és a szomszédos bácsalmási járás küldötteinek részvételével.

— **Magyarkanizsa községházat épít.** Megirtuk, hogy Magyarkanizsa (Ókanizsa) új községházat épít. A kiviteli költség 250 ezer korona. Pályázatok a községi előjárásához adandók be f. évi április hó elsőjéig.

— **Közgyűlés.** A bajai 48/49-es elagott, szegénysorsu honvédeket segélyező-bizottság f. évi január hó 19-én délután 2 órakor az Ipartestület helyiségében tartotta meg évi rendes közgyűlést. A zárszámadás, illetve a múlt évi eredmény bemutatásából kitűnt, miszerint e város nemesszivi és jöttve adakozóitól adomány és havi 20 filléres segély 1019 kor. 43 fill. folyt be. A közgyűlésből folyólag — habár azok évről-évre hirlapilag nyugrítattak — jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott az 1907. évből szegény aggijainkat külön is segélyező nemesszivi adományozóknak, névszerint: Honszeretet páholyának 53 K 90 fill., öv. Natti Józsefné urasszonyának 48 K Dr Werner Adolf igazgató urnak 20 K. Bajai Takarékpénztár tekintés Igazgatójának 20 K. Latinovics János ügyvéd urnak 10 K. Kereskedelmi és Iparbank tekintetes Igazgatójának 10 K és a Jőerősítési tevéző- és kártyakor t. tagjainak 10 K 40 fill. szives adományaiért.

A befolyt adomány és havi segély összegből levonva a pénzbeszedő 103 K 40 f. és könyvkötő számlát 4 K 80 f. a következők agg honvédek részesültek egyében:

Juracek József	† élvett	6 K — f.
Horváth Ferenc	78 éves élvett	103 K 25 f.
Horváth József	78 » »	103 K 18 f.
Kronenwetter Lipót	83 » »	79 K 72 f.
Mayer Márton	80 » »	103 K 18 f.
Matos György	79 » »	103 K 18 f.
Mezey Lajos	79 » »	103 K 18 f.
Némeh István	87 » »	103 K 18 f.
Pálóvits Antal	80 » »	103 K 18 f.
Vinkó Márton	91 » »	103 K 18 f.
Összesen		1019 K 43 f.

A leadott és helybenhagyott zárszámadás illetve a befolyt pénzek szétszétadásának jóváhagyólag tudomású vétele mellett a felügyelő-, számvizsgáló- és pénkezelő-bizottságnak a felmentés a közgyűlés által megadott; nememkülönbén e közgyűlésen a január hóban befolyt összegből a havi segélyt is az agg honvédek között szétszétosztott. Tiszujtásra kerülően a sor, uból egyhangulag megválasztattak: Elnöknek: Czérnay Imre, alelnöknek: Buday István, pénztárosnak: Bráde József, jegyző-ellenőrnek: Kovács Andor. Választmányi és számvizsgáló tagoknak: dr. Nyiraty János, ifj. Utry Pál, Mayer Károly, Schwéger István, Schmetzer Ernő, Nyiraty István, ifj. Nány Lajos, Nádas József, Gódár Lajos, Vuity Ferenc; míg a felügyelő bizottságra elnökké: Reich Gyula, tagokká: Wunderlich József, Kovács Pál. Ezután Buday István alelnök, — kinek a 8 évenél előtte megpendítő nemes eszméje volt e bizottság megalakítása — rög-tönzött egy magas szármalásu, gyönyörű beszédet, mely Kossuth apánk hazaszeretett, lánglelkét ismertette és egyben a 48/49-es honvédek kiemelte kik a nehéz időkben édes hazánk javára életüket és vértüket áldozták, majd Czérnay Imre bizottsági elnöknek fáradatlan buzgalmaért jegyzőkönyvi köszönet kifejezését indítványozta, mit a közgyűlés lelkesedéssel és egyhangulag el is fogadott. Ezután a Reiner Sándor ur által adott szivarvégek szétszétosztásával és elnök étetésével a közgyűlés véget ért.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igaz, nepszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok éve óta mindig készltben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszán stb-nél a Liniment-vel való bőrdörzsölés mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hanyóhasolyas, az altestnek Liniment-vel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményre alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is években: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a lngtöbb gyógyszerárba kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expellert) kérni, valamint a Horgony védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti útveget elfogadni.

— **Orvosválasztás Kunbaján.** A Kunbaján üresedésben volt községi orvosi állásra — mint tudósítónk jelenti — a képviselőtestület Koller Oszkár tb. főszolgabíró vezetése mellett egyhangulag dr. *Lévai Samu* perbeti körorvos választotta meg.

— **Felülfizetések a bajai izr. nőegylet által** 1908. január 18-án rendezett táncestélyen: öv. Rosenberg Mórné, dr. Rajk Aladár, Steinbach Sándor (Bécs) 20—20 K, öv. Reich Bernátné, Jusztiz Károlyné (Bpest), Boschán Péter, Hesser Gyuláné, Deutsch Mátváné, Stern Vilmosné, dr. Rosenberg Samuné, Krausz Jakabné, dr. Lemberger Arminé, Schön Antalné, Szász Géza, Rosenberg Jakabné, öv. Schwartz Lászlóné, Pollák Jozefin (Bpest), Rosenberg Mátváné, Vámosi Andor (Bácsfalu), öv. Herzfeld Jakabné, Schön Géza, Schlesinger Gyuláné, Schlieszer Miksáné, dr. Bernhart János, Grünwaldt Izsákné, Berger és Hohenberg (Bécs), Deutsch Henrik és Társa (Bécs), Márkus és Szendrei (Bpest) 10—10 K, dr. Ambrozovics Lajos, dr. Róna Dezső, Pollák Bernátné, Milkó Mátváné 8—8 K, Grünhut Miksáné, Wiesel Sándorné, Pollák Lajosné, Weidinger Dezsőné, Boros Józsefné, Somogyi Emilné, N. N., Bauer Adolfné 6—6 K, Bosányi Józsefné (Bpest), Müller Józsefné, Fischer Béláné, Schwarz J. zsefné, Deutsch M. Mátváné, Feuermann Soniáné, Gyarmati Emilné, dr. Goldschmid Zsigmond (Vukovár), Löwinger Jenő, Szász Ottóné, Vámosi (Bácszentiván), dr. Makray Lászlóné, Freund Lázárné, Milkó Vilmosné, dr. Koller Imréné, Reich Vilmosné, Reich Gyuláné, Tauszig Jakabné, Fleischmann Manóné, öv. Lövi Jakabné, öv. Weisz Józsefné, Vámosi Samuné (Bácszentiván), Vámosi Jenő (Bácszentiván, Kistvály és Stein (Bpest), Kanitz Ignác és fiai (Bpest), Kunn és Miskolci (Bpest), Klein Mór (Bpest), Pinkász Zs. és testvérei (Bpest), Ralfisz és tsai (Bpest), Reich Vidorné, dr. Alföldi Lajosné 5—5 K, dr. Dömötör Kálmáné, Grünhut Jakabné, Berger Zsigmondné, Lemberger Rezsőné, Kovács Henrikné, öv. Weinberger Salamonné, Szász János, dr. Monostori Gyula, Halász Károlyné, öv. Pollák Jakabné, Pollák Illésné, Reich Ignácné, Oblát Natánné, dr. Bruck Samuné, dr. Bruck Aurélné, Erdélyi Gyuláné, dr. Köhgyei Károlyné, Goldschmid Zsigmondné, Weidinger Benóné 4—4 K, Oblát Bernátné, Fischer Pálné, N. N., Horváth Béla (Bajaszentiván), Rosenfeld Ignácné, Loschitz Béláné, Györfi Félix, Kazal József 3—3 K, Nicolsburger Károlyné, Hermann Samu, Halász József, Reiter Jakabné, Traffkant Vilmos, Salamon Sándor, Heisler Jakabné (Sükösd), öv. Fleischmann Benóné, Erdős Jakabné, Diamant Lajosné, Valentin és Schrottman (Bpest), ifj. Weisz Adolf, Leiver Antal fiai 2—2 K. Összes bevétel 798 Kor., összes kiadás 232 K 96 f., tiszta jövedelem 565 K 04 f., mely összeg azonnali kiosztás alá kerül. — A bajai izr. nőegylet elnöksége ezután is hálás köszönetét fejezi ki a nemesszivi adakozóknak.

Segédyszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

**N y i l t t é r .\*)**

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

**MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER** Irmestiszor égvinyes SAVANYUVIZ

A dugó epítésé a légutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

\*) Az e rovaiban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**Csinos kivitelű névjegyek** rendelhetőek lapunk kiadóhivatalában.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller**

potelka

egy régióknak bizonyult háziszér, mely már sok éve óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynek, osztnát és meghűléseknél, bedörzsölésképpen** használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan útveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara útvegekben K—80, K140 és K2— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható, — 16 kártya: **Török József** gyógyszerésznél. **Budapest.**

**Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany orozsánhoz”,** Prágában, Elisabethstrasse 5 ucu. Mindennapi szállítás.

22666/1907. kig. szám.

Király Béla, Király Gyula, Salló Károly előterjesztése, illetőleg fellebbezése a pestmegyei sárközi ármentesítő társulat védőtőltekekből álló vívi művei engedélyezése tárgyában, melyben a pestmegyei sárközi ármentesítő társulat védőtőltekekből álló vívi műveinek engedélyezése vonatkozik a polgármester 1907. évi január 6-án 20780/1906 kig. számú engedélyezési határozata megváltoztatásával a társulatot annak túsérére, hogy a védőtőltekek közlekedési túnyant használathassanak, közlelni kéri.

**Véghatározat.**

Király Béla és társai bajai téglagyárosok által a törvényes felebbezési határidőben benyújtott kérvény, illetve felebbezés előterjesztéseket vétetvén, a hivatkozott 20780/1906. kig. számú engedélyezési határozat 6. §-ában foglalt ezen szöveg:

A pestmegyei sárközi ármentesítő társulatra nézve az 1885. évi XXIII. t.c. és annak végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek, valamint a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur által megerősített alapszabályok és a még jóváhagyandó gátvédelmi szabályzatban foglalt kötelezők helyett kiegészítéül ezen szöveg irandó: A pestmegyei sárközi ármentesítő társulatra nézve a Baja város árterületének a pestmegyei sárközi ármentesítő társulat árterületéhez csatolása ügyében Baja város törvényhatósági bizottsága által 1901. évi szeptember hó 9-én tartott közgyűlésből ad 12094/1901/162. közgy. szám alatt hozott, a pestmegyei sárközi ármentesítő társulat által elfogadott közgyűlési határozat, az 1885. évi XXIII. t.c. és annak végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek, valamint a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur által megerősített alapszabályok és a még jóváhagyandó gátvédelmi szabályzatban foglalt kötelezők.

Műről a budapesti m. kir. fővármérnöki hivatal, a pestmegyei sárközi ármentesítő társulat, Baja város, Érsekcsanád, Bajaszentiván, Szeremle, Szekszárd, Decs és Bába községek, a Szekszárd-bátai ármentesítő társulat (székelyhelyi Szekszárd) továbbá Király Béla, Király Gyula, Salló Károly bajai lakosok azzal értesítetnek, hogy utóbb nevezett községek, illetve városok a határozatot kihirdessék és erről kiállított bizonyítványt ide terjeszsenek be. Baja, 1907. december 31.

Polgármester helyett **Erdélyi főjegyző.**

1099/1908. kig. szám.

Felvétetett a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 1907. évi december 30-án kelt ad. 11097/eln. VII—1., 1907. számú következő k. rendelete. \*M. kir. földmívelésügyi miniszter ad. 11097/eln. 1907. VII—1. szám. Valamennyi törvényhatóságnak. Tudomásul vétel és közzététel végett értesitem a törvényhatóságok, hogy Svájcjal 1906. évi március hó 9-én kötött és az 1906. évi VII. törvényekbe ikatott kereskedelmi szerződés A. mellékletének (Vámok a Svájcba való beviteléről) 117. számához tartozó 3. jegyzet végrehajtása tekintetében a svájci szövetségtanáccsal létesített megállapodás értelmében a svájci vámhatóságok: 1908. évi január 1-től kezdve a Svájcba való bevitelre szánt természetes magyar borokra nézve az országos magyar kir. chemiai intézet és központi vegyikísérleti állomás (Budapest), a debreceni, kassai, keszthelyi és magyaróvári m. kir. mezőgazdasági vegyikísérleti állomások és a fumei, kolozsvári és pozsonyi m. kir. vegyikísérleti állomások által kiállított bizonyítványok hitelességét elfogadják ismerni. Oly borküldemények ellenben, melyek kísérő bizonyítvánnyal nincsenek ellátva vagy melyek kísérő bizonyítványai nem érvényesek, természetes voltak kiderítése érdekében a svájci vámhatóságok által chemiai vizsgálat alá vétetnek. A fentiekhez képest egyidejűleg utasítom a fent megjelölt állami intézeteket, hogy a Svájcba való kivitelre szánt borküldemények vizsgálatát megfelelően eszközöljék és az érdeklődést a hozzájuk intézendő kérdésekre megfelelő felvilágosítással lássák el, arra az estre is, ha a borok kivitele oly helyekről történnek, melyek a vegyikísérleti állomásoktól távol esnek. Budapest, 1907. december hó 30-án. Darányi s. k. miniszter.\*

Petőfi Sándor utca  
49. szám alatti  
**lakóházam**

eladó, esetleg bérbeadó. Ugyanott butorok is eladók.

Értekezhetni  
ugyanott.

Scheibner Gyula.

## Hirdetmény.

A bajaszentistváni plébánia javadalomhoz tartozó szőlőben egy vincellérház felépítése nyilvános árjelítés útján biztosítandó.

Terv és költségvetés a plébánia hivatalban megtekinthető. Az árjelítés meg fog tartani folyó évi február hó 2-án délután 3 órakor a plébánián. Bánatpénz a kikéltési ár 5%-a, mely a felsőbb hatóság jóváhagyása után 10%-ra lesz kiegészítendő.

Ugyanezen alkalommal a plébánia javadalomhoz tartozó 7 hold szőlő, (a 1200 □-ól) nyilvános árjelítésen el fog adatni.

Bajaszentistván, 1908. január 25.

**Muzik István**

esp. plébános.

385/1908. kig. szám.

## Hirdetmény.

Az állítás elől való szökés vagy a behívási parancs iránti engedetlenség miatt, bűnvádi eljárás alá vont, illetőleg bűnvádi eljárás alá vonható véd- és állításkötelesek részére elrendelt legfelsőbb közkegyelem tárgyában.

Ó császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 26-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a következőket legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Elrendelem a következőket:

1. Mindazoknak a magyar állampolgároknak, akik az állítás elől való szökés miatt (a véderőről szóló 1889. évi VI. t.c. 44. §-a 2., 3. és 4. bekezdései és 45. §-a) 1907. évi december hó 2-ig elítéltek vagy bűnvádi eljárás alá vontak avagy akinek szolgálati kötelezettsége miatt meghosszabbítottat a büntetés (amennyiben még végrehajta nincs) illetőleg a további bűnvádi eljárás és büntetés, valamint a már kimondott vagy várható szolgálati meghosszabbítás engedtetik.

Azoknak az egyéneknek, kik az 1907. évi december hó 2-ika előtt elkövetett állítási szökés miatt üldözettek, vagy e miatt üldözöttesüket vagy szolgálati kötelezettségük meghosszabbítását várhatják további vizsgálat vagy büntetés, valamint az azzal egybekötött, vagy csak egymagában elvárható szolgálati kötelezettség meghosszabbítása abban az esetben engedtetik, ha ők a rájuk eső állítási s esetleges törvényes szolgálati kötelezettségének magukat alávetik és a célból legkésőbb 1909. évi december hó 1-ig saját illetőségi helyüknek politikai hatóságánál személyesen jelentkeznek.

Azok a visszavándorlók, kik a 3 korosztályból való kilépés előtt soroztatnak be, a szabályszerű szolgálati kötelezettség alatt állanak, ha azonban a visszavándorlás, illetőleg besorozás a 3 korosztályból való kilépés után történik: az illetők azon év december hó 31-ig szolgálhat kötelesek, amelyben 33 életévüket betöltik.

Ezen időn belül tartoznak az elmulasztott tényleges szolgálati kötelezettségnek eleget tenni, s a hátralevő szolgálati időre eső fegyvergyakorlatokat leróni.

2. A magyar honvédség állományába tartozó mindazoknak az egyéneknek, kik a katonai behívási parancs iránti engedetlenség, illetve az ez által elkövetett első szökés büntette miatt büntetésüket töltik, 1907. évi december hó 2-vel büntetésük hátralevő része engedtetik.

Mínden a magyar honvédség állományába tartoznak, aki a most említett és 1907. évi december hó 2-ika előtt elkövetett bűncselekmény miatt vizsgálat alatt áll, vagy büntetőbírószálgilag üldözöttek, avagy büntetőbírószálgilag üldözést vagy fegyelmi fenytést várhat; a további vizsgálat és büntetés engedtetik és pedig azoknak, kik még vizsgálat alatt nem állanak, oly feltétel alatt, hogy 1907. évi december hó 2-től 1909. évi december 1-ig a közkegyelemben való részesítés céljából valamely belföldi politikai vagy katonai (honvéd,

csendőr) hatóságánál személyesen jelentkeznek A vizsgálat és büntetés elengedése azonban azokra, kik az 1890. évi XXI. t.c. 6 §-ában meghatározott katonai behívási parancs iránti engedetlenségre esabitásban bűnösök, nem terjed ki.

Azok, akik a közkegyelemben való részesítés iránti kérelmük előterjesztésének időpontjában mint szökésények szabályszerűen már állományon kívül helyezettek, netán viselt rendfokozatukat elvesztettek tekintendők.

A szőlésben töltött idő a közkegyelemben részesültek szolgálati idejébe beszámítandó; az elmulasztott tényleges szolgálati és a 8 heti kiképzés az összes szolgálati időn belül pótlendő; az elmulasztott fegyvergyakorlatok nem pótlandók.

3 A közkegyelemre méltott cselekményeknek mint bűncselekményekkel való halmazata — ha itélet még nem hozott — az illető egyéneknek közkegyelemben való részesítését nem zárja ki; ez utóbbi cselekményekért azonban felelősök maradnak.

Ellenben a közkegyelem alól kivételnek azok, kik a közkegyelemre méltott tettek mellett ugyanazal az itélettel egyszersmind mint bűncselekmények miatt is már elítéltek.

Ezreke, valamint a tényleges szolgálattól vagy kivétel tényleges szolgálattételből első ízben megszököttekre nézve, fegyelmere méltó körülmények közt kegyelmezési javaslatok tehetők.

Ó császári és apostoli királyi Felsége ezenkívül egyszersmind az osztrák állampolgár állításkötelesekre, valamint a cs. és kir. osztrák honvédség kötelekébe tartozó és a behívási parancsnak nem engedelmesködő, vagy emiatt első ízben szökésben levő osztrák honvéd egyénekre, továbbá a cs. és kir. közös hadsereg és haditengerészetnek ugyancsak a behívási parancs iránt engedetlen vagy e miatt első ízben szükésben levő összes egyéneire nézve a folyó évi november 26-ról kelt legfelsőbb elhatározásával, végül a meghatározott tartományokban honossággal bíró állításkötelesekre nézve is a f. évi nov. 12-ről kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar állampolgár állításkötelesekre és a m. kir. honvédség tagjaira vonatkozólag most közlött legfelsőbb elhatározással teljesen egyező értelmű és terjedelmű közkegyelmet engedélyezett.

Ezen legmagasabb közkegyelmet, a m. kir. honvédelmi miniszter ur 1907. évi december hó 23-án kelt 145000/21 számú körrendelet folytán a városi tanács azzal teszi közzhírré, hogy a közkegyelemre törekvő egyéneknek a jelentkezése bármely elsőfokú belföldi közigazgatási hatóságnál, járási főszozlabiroknál, városokban polgármestereknél, illetőleg a katonai ügyek vezetésével megbízott városi tisztviselőknél, helyben a városi katonagyűlési előadónál személyesen eszközölnöd, a személyazonosság azonban kétséget kizáró módon és első sorban igazolandó és megállapítandó.

Baja város tanácsának, 1908. január 11-ik napján tartott tanácsülésből.

Polgármester helyett

**Erdélyi,**  
főjegyző.

## MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

**Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.**

Ajánlja ugy eszéplési, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerűbb benzínlokomobiljait, melyek V., Váci-ut 30. sz. alatti gyárában bármikor

**üzemben megtekinthetők.**



**Üzemzavarok kizárva!**

Rendkívül csekély benzínfogyasztás!

**Árjegyzék ingyen!**

200 drb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Teljes jótállás  
**kifogástalan**  
üzemért!!

**Bámulatoros egyszerű szerkezet!**

13-14 éves flu is kezelheti!!!

**Olcsó árak részletfizetésre!**



Köhögés, rekedtség és hurut ellen  
nincs jobb a

Réthy-féle  
pemetefű cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és  
határozottan RÉTHY-félét kérjünk,  
mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

Kapható Baján: Gyarmati Emil, dr.  
Makray László, dr. Stauróczy Lajos  
gyógytáiraiban.

## MEGHIVÓ

### a Bajai Takarékpénztárnak

1908. február hó 9-én d. e. 10 óraker sajt helyiségében tartandó

## RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

#### A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
  2. A zárszámadások és mérleg beterjesztése és azoknak tárgyalása.
  3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
  4. Igazgatósági előterjesztések.
  5. Négy igazgatósági, egy felügyelő-bizottsági rendes és két felügyelő-bizottsági póttag megválasztása.
  6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag kiküldése.
- Baja 1908. január hó 24.

#### IFJ. SZUTRÉLY LIPÓT

vezérigazgató.

#### KIVONAT AZ ALAPSZABÁLYOKBÓL.

12. §. A közgyűlésen részt vehet minden részvényes, ha a közgyűlés hirdetését, illetve egybehívását megelőző év december 31-ig az intézet részvénykönyvében saját nevére árt részvényt bír s azt legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál térítvény mellett leletéményezi; ha ezt tenni elmulasztja, szavaati jogát a közgyűlésen nem gyakorolhatja. (5. §)

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak.

## A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Szklarétegeken átfurt artézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjeszt. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ell.

Korányi, Kéty, Tauszk. Riegler tanár  
urak szakvéleményel a MÁLNÁS

### SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természete  
tes alkalikus sós savanyúvíznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

### Stampfl Jenő

fűszerkereskedésében.

Ügyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb áron kaphatók. — Telefon 81. szám.

1700/908. kig. szám.

### Árverési hirdetés.

A város közbiztonságát veszélyeztető tárgya és egyéb szerves hulladékok értékesítése céljából, aluirtott tanácsnok hivatalos helyiségében folyó évi január hó 29-én d. u. 4 óraker nyilvános árverés tartatik

Az árverési feltételek ugyanott előzetesen is betekintheők.

Baja, 1908. január hó 22.

**Weisz Nándor**  
tanácsnok.

70/1908. adó. szám.

### Hirdetés.

Baja thif. város adóhivatala felhívja mind azokat, akik bélyeg- és jogilletékekkel (kincstári százelekkel) hátralékban vannak, hogy ezen tartozásaikat a bajai kir. adóhivatalnál haladéktalanul fizessék le, mert lefoglalt ingóságaitk beszállítatni fognak és az árverés ingóságaiakra mindenesetre kitiltetni fog.

Baja, 1908. január hó 24.

**Dr. Moder Géza**  
adóügyi tanácsnok.

Ócsényi határon levő

### 28 holdas birtokomat

buzavetéssel együtt -ölenként

35 krajcárért eladni szándékozom.

Bővebb felvilágosítással szolgál  
a tulajdonos

**Kovács János**

földbirtokos

Ócsény, 208. házsám.

800/1907. végreh. szám.

### Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kassai kir. törvényszéknek 1907. évi 12946/p számu végzése következtében, dr.

Lemberger Ármin ügyvéd által képviselt Taunitz Manó javára, Tóthvárady Asbóth Ödön ellen 1500 K s jár. erejéig 1907. évi december hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 ló nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróóság 1907. évi V. 1129/2. számu végzése folytán 1500 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi szeptember hó 6-ik napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 95 kor. 50 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Baján végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1908. évi február hó 15-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében, készpénzfizetés mellett, legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron ül is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Baja, 1908. évi január hó 24-én.

**Jóránszky László**  
kir. bír. végrehajtó.